

Jukka Hämäläinen

OSAKEYHTIÖN TILINPÄÄTÖSMALLIT JA OHJEISTUS

Alma Talent
Helsinki 2017

Tilaa Osakeyhtiön tilinpäätösmallit ja ohjeistus -kirja : shop.almatalent.fi

© Copyright 2017 Alma Talent Oy ja tekijä

Kansi: Sirpa Puntti
Taitto: NotePad Ay

ISBN: 978-952-14-3207-1
ISBN: 978-952-14-3210-1 (sähköinen teos)

BALTO print, Liettua 2017

Anna palautetta kirjasta: protoimitus@almamedia.fi

Sisällys

Lyhenteet	9
Lukijalle	11
Johdanto	13
1 Tilinpäätöksen tavoite, säännökset ja vastuutahot	17
1.1 Tilinpäätöksen tavoite, sisältö ja laadintaa ohjaavat säännökset	17
1.1.1 Tilinpäätöksen tavoite – oikea ja riittävä kuva olennaisuusperiaatteen mukaisesti	17
1.1.2 Tilinpäätöksen sisältö	25
1.1.3 Laadintaa ohjaavat säännökset	25
1.1.4 Muut yleiset tilinpäätösperiaatteet	28
1.1.5 Osakeyhtiön erityispiirteitä	31
1.2 Osakeyhtiön johdon rooli tilinpäätöksen laadinnassa	50
1.3 Tilinpäätöksen toteuttajan yleinen vastuu ja huolellisuus	53
1.3.1 Liiketapahtuma, tosite ja tilin valinta	53
1.3.2 Kirjausten oikea-aikaisuus	56
2 Tilinpäätösprosessi ja valmistelut	59
2.1 Tilinpäätösvalmistelut	60
2.2 Tilinpäätöskirjausten laatiminen	69
2.2.1 Yleiset jaksottamisen periaatteet	70
2.2.2 Vaihto-omaisuus	71
2.2.3 Pysyvien vastaavien hankintamenon jaksottaminen	77
2.2.4 Henkilöstömenojen jaksottaminen	88
2.2.5 Korkomenojen jaksottaminen	94
2.2.6 Verotettavan tulon laskenta ja verojen jaksottaminen ..	95
2.2.7 Velkaerien käsittely	101
2.3 Täsmäytys- ja tarkistustoimenpiteet	104
2.4 Tilinpäätöksen käsittely	112
2.5 Tilintarkastus	115
2.6 Tilinpäätöksen vahvistaminen	117
2.7 Veroilmoituksen laatiminen	118
2.8 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröinti	119

3	Esimerkki pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksestä	121
	Tuloslaskelma	123
	Tase	124
	Liitetiedot	126
	Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	126
	Poikkeukselliset erät	131
	Tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat	131
	Arvonkorotusrahasasto	132
	Tiedot käypään arvoon merkitsemisestä	133
	Pitkäaikaiset lainat	133
	Annetut vakuudet ja taseen ulkopuoliset sitoumukset ja järjestelyt ja eläkevastuut	134
	Tiedot emoyrityksestä	137
	Lainat toimitusjohtajalle ja hallintoelimiin kuuluville henkilöille	137
	Toimitusjohtajan ja hallintoelimiin kuuluvien henkilöiden puolesta annetut vastuusitoumukset	138
	Toimitusjohtajaa ja hallintoelimiin kuuluvia henkilöitä koskevat eläkesitoumukset	138
	Liiketoimet intressitahojen kanssa	139
	Henkilöstö	141
	Omien osakkeiden ja osuuksien hankinnat ja luovutukset	141
	Oman pääoman muutokset	142
	Laskelma jakokelpoisesta vapaasta omasta pääomasta	143
	Hallituksen ehdotus jakokelpoisesta vapaan oman pääoman käytöstä	143
	Toimintakertomusta vastaavat tiedot	144
	Oikean ja riittävän kuvan antamiseksi annettavat liitetiedot ..	145
	Tilinpäätöksen allekirjoitukset	146
	Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä	146
	Luettelo kirjanpidoista ja aineistosta	147
4	Esimerkki pienyritystä suuremman osakeyhtiön tilinpäätöksestä	148
	Toimintakertomus	150
	Toiminnan kehittyminen, tuloksellisuus ja taloudellinen tilanne	150
	Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät	151
	Muut kuin taloudelliset luvut henkilöstöstä ja ympäristövaikutuksista	153
	Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	155
	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	155
	Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta	156
	Ulkomaiset sivuliikkeet	156
	Käypään arvoon arvostetut rahoitusvälineet	157
	Yhtiön osakkeet	158

Pääomalainat	158
Lähipiirilainat ja -vastuut	159
Rakenne- ja rahoitusjärjestelyt	160
Omat osakkeet.	164
Hallituksen esitys yhtiön voittoa koskeviksi toimenpiteiksi sekä esitys mahdollisesta muun vapaan oman pääoman jakamisesta.	165
Selvitys oman pääoman riittävydestä	165
Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat	165
Tuloslaskelma	166
Tase	167
Rahoituslaskelma.	169
Liitetiedot	170
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	170
Oikean ja riittävän kuvan perusteella annettavat liitetiedot	173
Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	174
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	176
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	181
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	187
Liitetiedot käypään arvoon merkitsemisestä	192
Tuloveroja koskevat liitetiedot	193
Vakuudet ja vastuusitoumukset.	194
Tilintarkastajan palkkiot.	200
Lähipiiriliiketoimet.	201
Omistukset muissa yrityksissä	202
Konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot	203
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset.	204
Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä	204
Luettelo kirjanpidoista ja aineistosta	205
5 Tarkistuslista tilinpäätöserien oikeellisuuden varmistamiseen	206
Kuvaus yhtiön liiketoiminnasta	207
Yrityksen raja-arvot ja sovellettavat säännökset.	207
Hallinto- ja verotusasiakirjat.	208
Tilinpäätösvalmistelut ja tietopyynnöt.	209
Toimintakertomus.	210
Tuloslaskelma	212
Liikevaihto.	214
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos.	216
Valmistus omaan käyttöön	216
Liiketoiminnan muut tuotot.	216
Materiaalit ja palvelut	218
Henkilöstökulut.	221
Poistot ja arvonalentumiset.	225
Liiketoiminnan muut kulut	230

Rahoitustuotot ja -kulut	230
Tilinpäätössiirrot	239
Tuloverot	243
Muut välittömät verot	243
Tase	244
Aineettomat hyödykkeet	247
Aineelliset hyödykkeet	250
Sijoitukset	257
Vaihto-omaisuus	261
Saamiset	265
Rahoitusarvopaperit	272
Rahat ja pankkisaamiset	273
Osakepääoma	275
Ylikurssirahasto	276
Arvonkorotusrahasto	276
Muut rahastot	279
Edellisten tilikausien voitto/tappio	280
Tilikauden voitto/tappio	280
Pääomalaina	284
Tilinpäätössiirtojen kertymä	281
Pakolliset varaukset	281
Vieras pääoma	283
Liitetiedot mikro- ja pienyrityksessä	291
Tarkistustoimenpiteet tilinpäätöksen koostamisen yhteydessä	293
Tilinpäätöksen muutoseikkojen tarkistaminen ennen tilinpäätöskäsittelyä	295
Varojen jakamiseen liittyvät seikat	295
Tilinpäätöksen käsittely	296
Tilintarkastus	297
Tilinpäätöksen vahvistaminen	297
Veroilmoituksen laatiminen	297
Tilinpäätöksen rekisteröinti	298
Liitteet	299
Asiahakemisto	304